

A vibrant, cartoon-style illustration of a city street intersection. The scene is viewed from an elevated perspective. In the top center, the title 'YOL HƏRƏKƏTİ' is written in large, purple, rounded letters, and 'ƏLİFBASI' is written below it in large, pink, rounded letters. The background features stylized, rolling hills in shades of blue and green. On the left, a tall purple building with many windows stands next to a green awning. A man in a white shirt and blue pants is walking on the sidewalk. A boy is riding a blue bicycle. A pink car is driving on the road. A blue car is driving on the road. A red car is driving on the road. A red bus is driving on the road. A pedestrian crossing with white stripes is visible. A traffic light with red, yellow, and green lights is in the center. A blue pedestrian crossing sign is on the left. A blue bus stop sign is on the right. A woman is walking a brown dog. A woman is walking a child. A man is walking. A green circle in the bottom right corner contains the text '1-4 sinifləri üçün' in white. The overall scene is bright and colorful, with a clear blue sky and green trees.

1-4
sinifləri
üçün

RAZİM BAYRAMOV
CAVİDAN QASIMLI

Ümumi təhsil müəssisələrinin 1–4-cü sinifləri üçün

YOL HƏRƏKƏTİ ƏLİFBASI

© Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi

**Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0
International (CC BY-NC-SA 4.0)**

Bu nəşr Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International lisenziyası (CC BY-NC-SA 4.0) ilə www.trims.edu.az saytında yerləşdirilmişdir. Bu nəşrdən istifadə edərkən lisenziyanın şərtləri qəbul edilmiş sayılır:

İstinad zamanı nəşrin müəllif(lər)inin adı göstərilməlidir.

Nəşrdən kommersiya məqsədilə istifadə qadağandır.

Törəmə nəşrlər orijinal nəşrin lisenziya şərtləri ilə yayılmalıdır.

Bu nəşrlə bağlı irad və təkliflərinizi
info@eastwest.az və derslik@edu.gov.az
elektron ünvanlarına göndərməyiniz xahiş olunur.
Əməkdaşlığınız üçün əvvəlcədən təşəkkür edirik!

ŞƏRQ-QƏRB

“Yol hərəkəti əlifbası” dərs vəsaiti Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 27 dekabr 2018-ci il tarixli 852 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında yol hərəkətinin təhlükəsizliyinə dair 2019–2023-cü illər üçün Dövlət Proqramı”na uyğun olaraq Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin sifarişi ilə hazırlanmışdır.

PİYADA –

nəqliyyat vasitələrindən kənarda yol hərəkətində iştirak edən və yolda hər hansı bir iş görməyən şəxsdir.

SƏKİ – yolun piyadaların hərəkəti üçün nəzərdə tutulan hissəsidir.

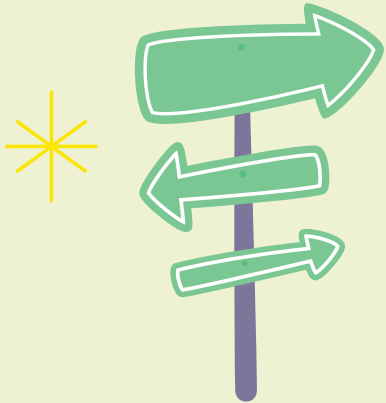
ZONA

PİYADA ZONASI – xüsusi xidmət avtomobillərinin, kommunal texnikasının hərəkətindən başqa, digər bütün növ avtonəqliyyat vasitələrinin hərəkətinin qadağan olunduğu və ancaq piyadaların hərəkəti üçün nəzərdə tutulan şəhər ərazisidir.

12 yaşınadək uşaqlar minik avtomobilinin qabaq oturma-
cağında əyləşə bilməz.
Onlar ancaq arxa oturma-
caqda xüsusi bərkidilmiş
yerdə otura bilərlər.

SƏRNIŞIN – hərəkət edən nəqliyyat
vasitəsində olub, lakin onun idarə
edilməsinə aidiyyəti olmayan şəxsdir.

Avtomobildə olarkən:

Pəncərədən bayıra
hər hansı bir əşya
atmaq olmaz!

Başı, qolu və ayaqları
pəncərədən çıxartmaq
olmaz!

VELOSİPEDÇİ– velosipedi idarə
edən şəxsdir.

Velosiped sürməzdən əvvəl həmişə təhlükəsizliyini
yoxlayın.

1. Əyləclərin yaxşı işlədiyinə əmin olun.
2. Təkərləri yoxlayın.
3. Zəncirin yağlanmasına və tarazlığına əmin olun.
4. Velosiped kilidini özünüzlə götürün.

Velosipedlər yalnız
xüsusi işarələnmiş və
yol nişanı ilə göstəril-
miş velosiped yolları
ilə hərəkət etməlidirlər.

Piyadalar üçün
maneə yaratma-
maq şərti ilə velo-
sipedlərin yol kə-
narı və səki ilə
hərəkətinə icazə
verilir.

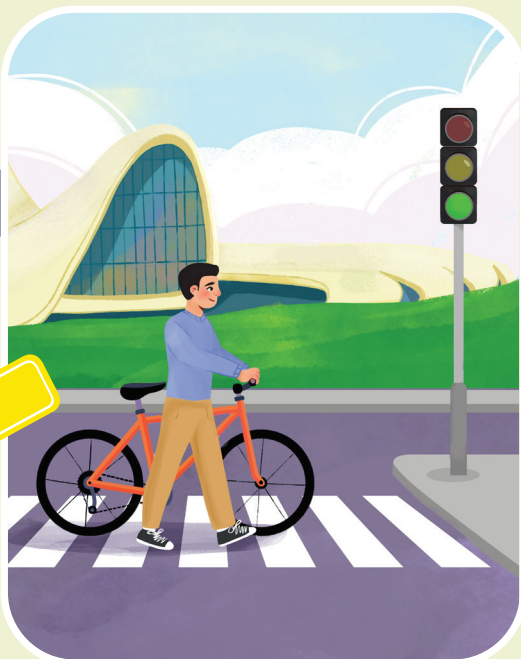

Velosipedi
dəbilqəsiz
sürməyin!

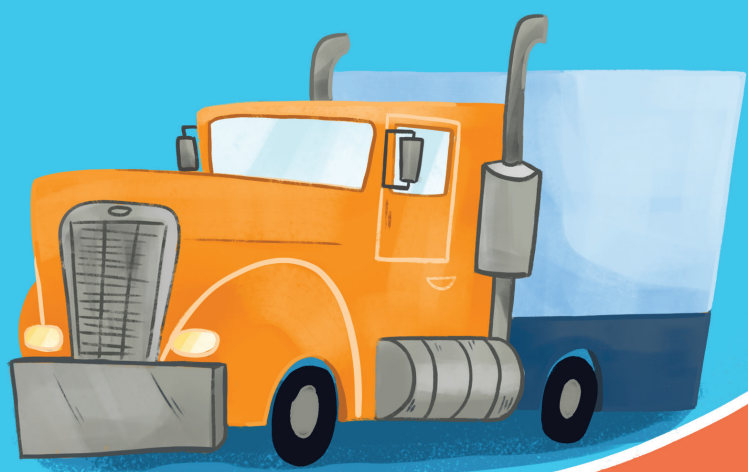

Piyada keçidlə-
rindən velosipedi
sürərək yox, əl ilə
tutaraq keçirin!

Velosipedlər yolun sağ kənar zolağında, yol nişanla-
rına uyğun, mümkün qədər sağ tərəfdə bir cərgə ilə
hərəkət etməlidir.

Yük
avtomobili

Motosiklet

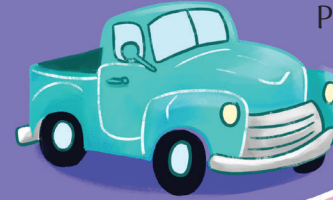
Tramvay

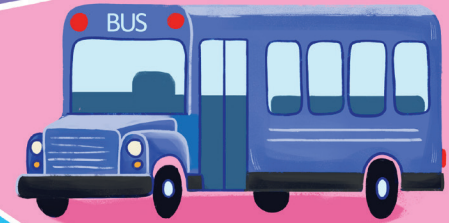
Minik
avtomobili

Yanğınsöndürən
avtomobili

Pikap

Avtobus

Minik
avtomobili

Taksi
avtomobili

Elektromobil

NƏQLİYYAT VASİTƏSİ –
yolda hərəkət edən və insan
tərəfindən idarə edilən
qurğudur.

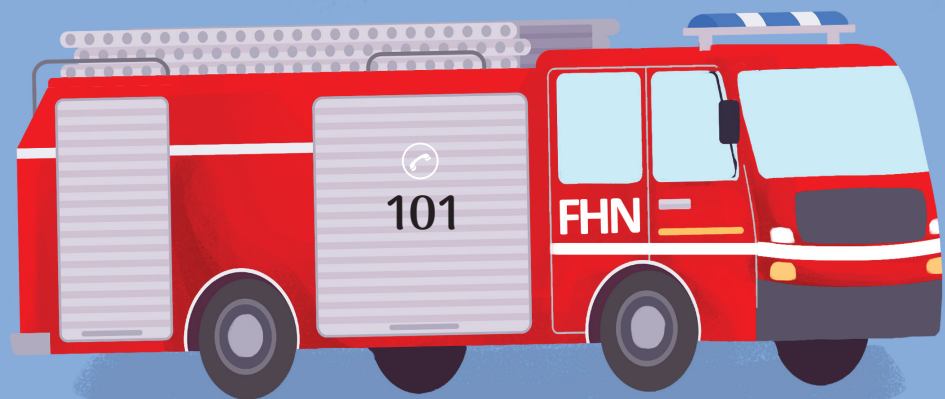

Konki, skuter və s. hərəkət vasitələrinin
velosiped yollarında və yaşayış zonalarında
hərəkət etməsi məsləhətdir.

OPERATİV XİDMƏT AVTOMOBİLLƏRİ

Təcili tibbi yardım avtomobili

Yanğınsöndürən avtomobili

Polis avtomobili

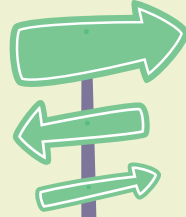

YOLAYRICI –
yolların bir səviy-
yədə kəsişməsi,
birləşməsi və ya
şaxələnməsidir.

Eyni əhəmiyyətli
yolların kəsişməsi

Svetoforla
nizamlama

Nizamlanan yolayrıcı

Dairəvi öz-özünə
nizamlanan kəsişmələr

NİZAMLANAN YOLAYRICI –

hərəkəti svetoforun və ya nizamlayıcının siqnalları ilə müəyyənləşdirilən yolayrıcıdır (bela yolayrıcı keçildikdə nizamlayıcının siqnalları əsas götürülür).

PARKLANMA –
nəqliyyat vasitəsinin xüsusi ayrılmış və işarələnmiş yerdə durmasıdır.

DAYANACAQ – sərnişinlərin düşməsi və minməsi üçün avtobusun dayandığı yer.

Avtobusa minərkən qaçmayın, digərlərini itələməyin, dayanma xəttini keçməyin, yavaş və təhlükəsiz şəkildə minib düşün.

İctimai nəqliyyatda uşaqları nəzarətsiz qoymaq olmaz.

Avtobusda oturun və sakit olun. Avtobusu təmiz saxlayın, bayıra hər hansı bir əşya atmayın.

Avtobusa ön qapıdan daxil olub, elektron cihaz vasitəsilə ödəniş etdikdən sonra arxaya doğru çəkilin və düşərkən arxa qapıdan istifadə edin.

PIYADALAR ÜÇÜN SVETOFOR

Qırmızı – gözlə!

Yaşıl – keç!

Uşaqlara dəstə
halında hərəkət
etməyə yalnız
böyüklərin mü-
şayiəti ilə icazə
verilir.

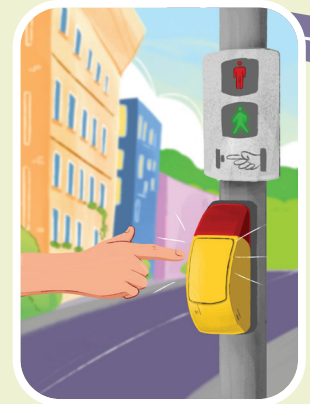
YOLU KEÇƏRKƏN:

svetofora və
avtomobilə
diqqət edin.

böyüklərin kömə-
yindən istifadə
edin.

düyməni basın və
yaşıl işığın yan-
masını gözləyin.

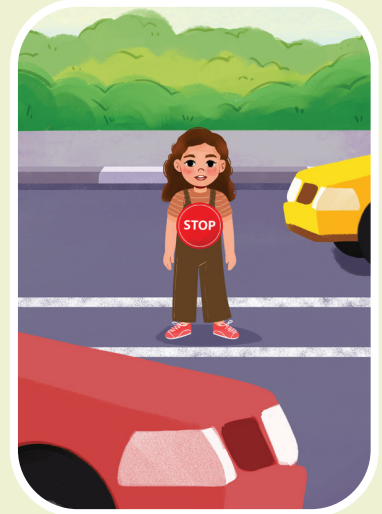
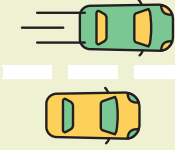

Dayanmış avtobusun önündən
və arxasından qəflətən yolun
hərəkət hissəsinə
çıxmayın!

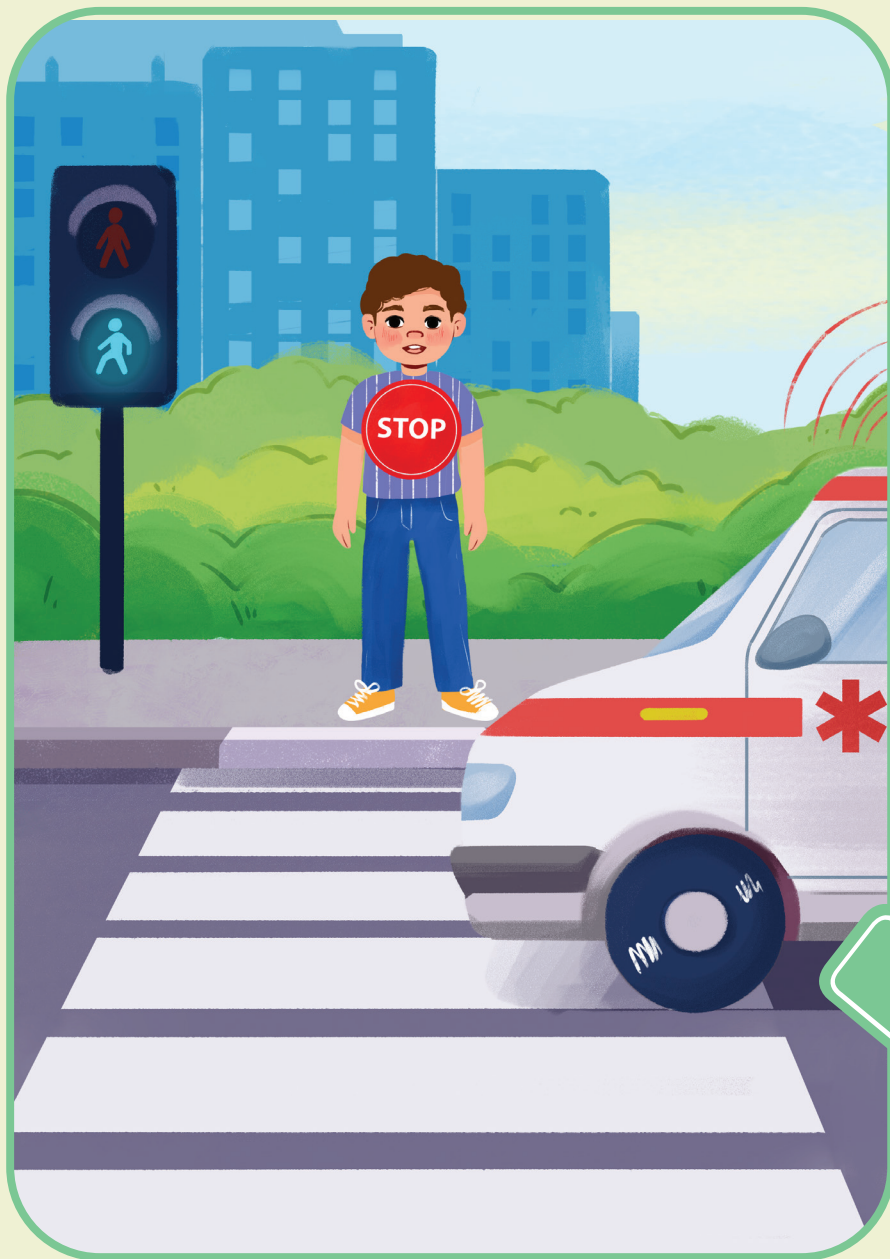
YOLAYRICI VƏ YOLU KEÇMƏ

Yolu keçməzdən əvvəl dayanın, ilk olaraq
sola, yolun ortasında isə sağa baxıb avto-
mobillərin sizə yol verdiyinə tam əmin
olduqdan sonra yolu keçin.

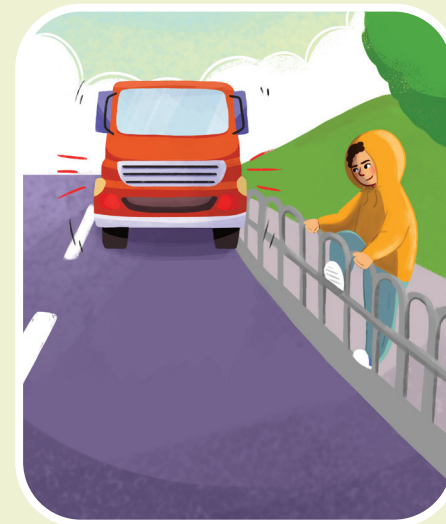
Yolayrıcını
çəp istiqamətdə və
yolayrıcının ortası ilə
keçmək olmaz!

Yolu tam keçə bil-
məyəcəyinizi anladı-
ğınız anda ayırıcı
zolağın üstündə
dayanıb gözləyin.
Yol boş olanda keç-
məyə davam edin.

Avtomobilin qarşısından
yolu qaçaraq keçmək
qadağandır!

Metal piyada çəpərinin
üzərindən yolun hərəkət
hissəsinə keçmək olmaz!

Xüsusi səs və işıq siqnalları yandırılmış təcili
tibbi yardım, yanğın xidməti, polis və digər av-
tomobillər ötüb keçdikdən sonra yolu keç-
məyə cəhd edin.

Avtomobilin aydın
göründüyü hissədən
yolu keçin.

Elə geyimlərdən isti-
fadə edin ki, sürücü
sizi görə bilsin! İşıq
əksətdiricili işarələr
sizin həyatınızı qoru-
ya bilər.

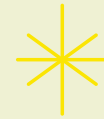
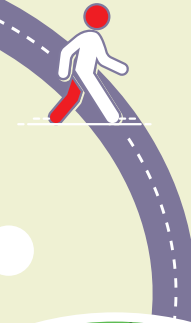
KÜÇƏDƏN XARİC PİYADA KEÇİDLƏRİNDƏ HƏRƏKƏT

Yolu yolüstü piyada
keçidindən keçin.

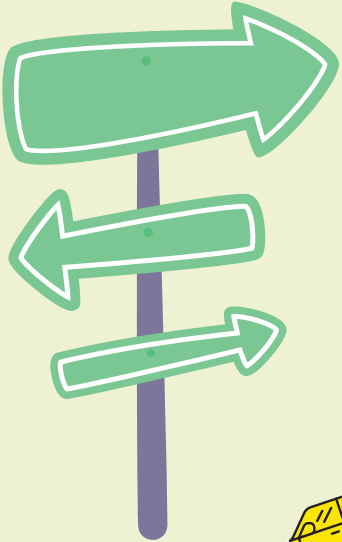
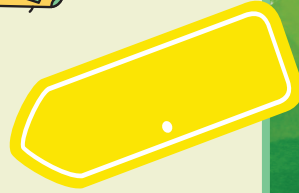
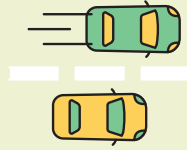
Yolu yeraltı piyada
keçidindən keçin.

Ağıllı piyada ke-
çidlərində xüsusi
ışıqların və ya siq-
nalların köməyi ilə
sürücülər məlu-
matlandırılır.

Avtomagistrallarda
piyadaların hərəkəti
qəti qadağandır!

YAŞAYIŞ ZONALARINDA HƏRƏKƏT

Piyadaların hərəkətinə həm səkilərdə, həm də nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti üçün əsassız maneə yaratmadan yolun hərəkət hissəsində icazə verilir.

Bela
hərəkətlər
etmək yolve-
rilməkdir!

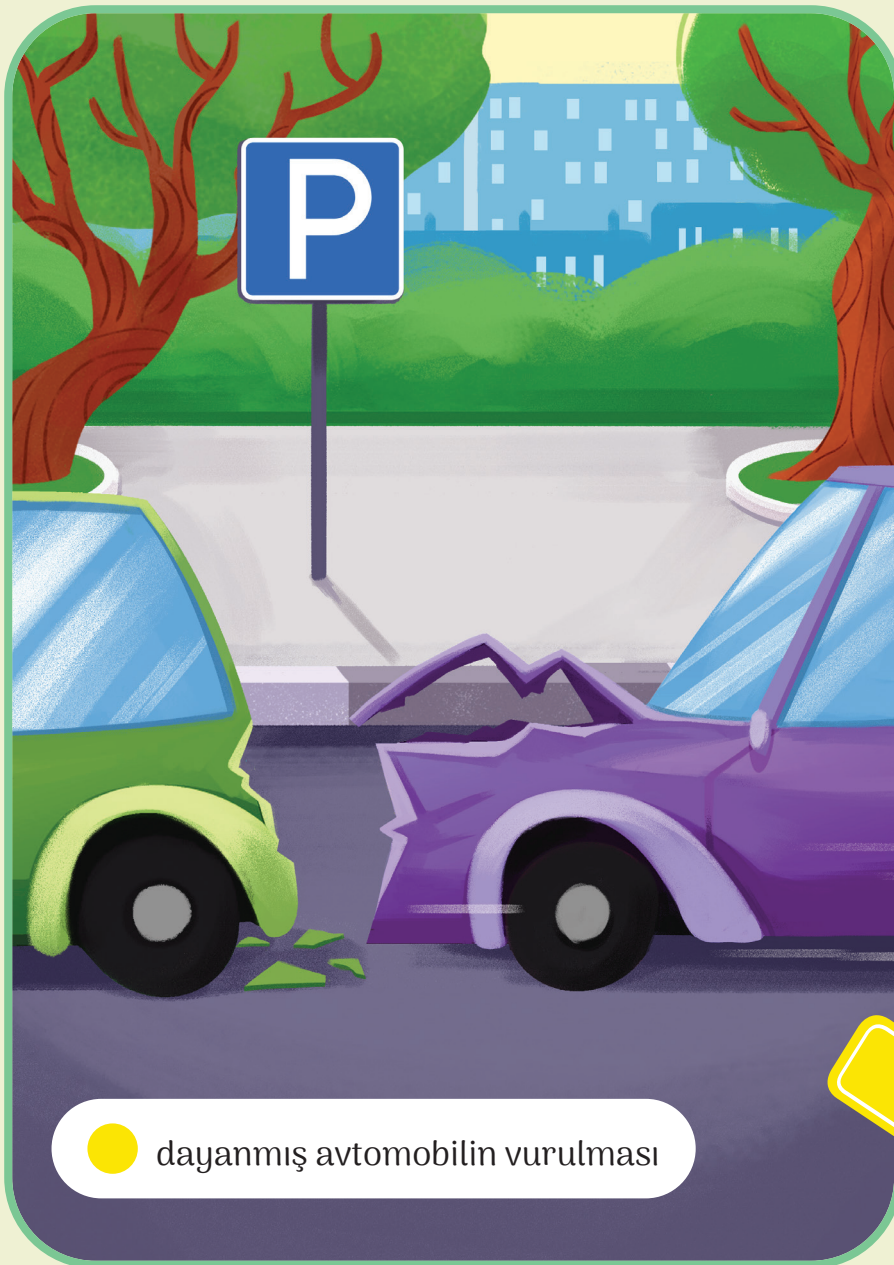

İstər yaşayış zonala-
rında, istərsə də digər
yollarda oyun
oynamaq olmaz!

YOL NƏQLİYYAT HADİSƏLƏRİ

● dayanmış avtomobilin vurulması

● hərəkətsiz maneənin vurulması

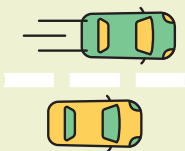

● digər hadisələr – yolların və yol qurğularının çökməsi

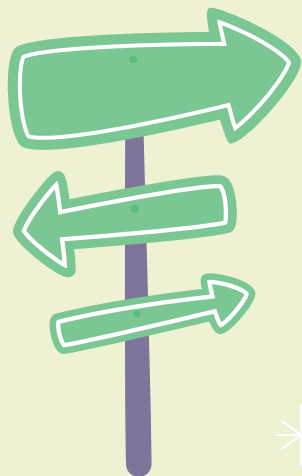

digər hadisələr –
avtomobilin suya
düşməsi

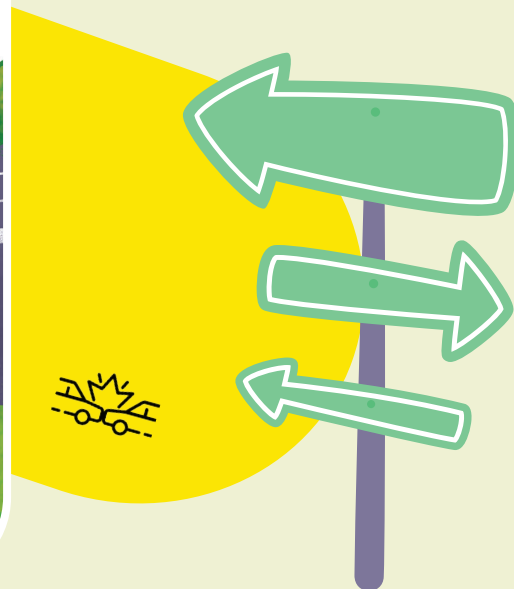
avtomobilin aşması

avtomobillərin toqquşması

● mal-qaranın vurulması

● digər hadisələr –
motosikletçinin
vurulması

● piyadanın
vurulması

● sərnişinin yıxılması

● velosipedçinin vurulması

YOL NİŞANLARI

Uşaqlar

Piyadaların hərəkəti qadağandır

Səs signalı vermək qadağandır

Piyada zolağı

Yeraltı piyada keçidi

Yolüstü piyada keçidi

Piyada keçidi

Avtobusun dayanacaq yeri

Əlillər

Kor piyadalar

Təcili əlaqə telefonu

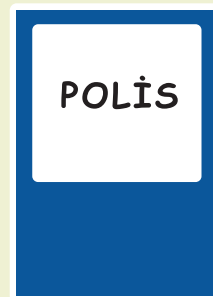
Velosiped zolağı

Telefon

Xəstəxana

Polis bölməsi

Yanacaq doldurma
məntəqəsi

Yeməkhana

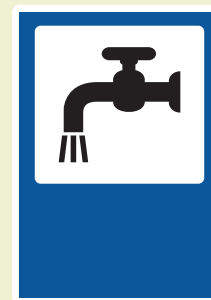
Dincəlmə yeri

Yaşayış zonası

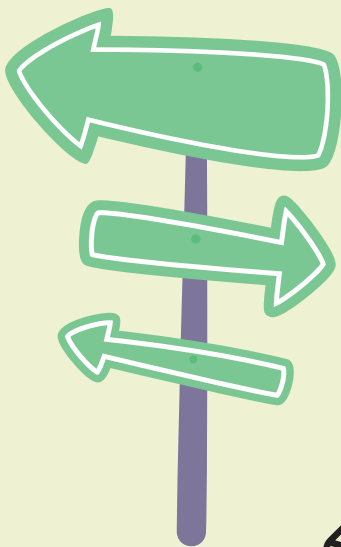
Yaşayış zonasının
qurtaracağı

İçməli su

Ay həkim, halsızdır dostum,
Ona yardım, kömək gərək.
Nişan yol göstərdi mənə
Müraciət etdim sənə.

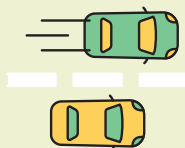
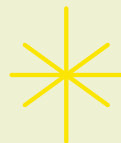

Nihad, bərk sür, qorxma daha,
Maşınlardan ayrılmışq.
Halal olsun bu nişana,
Onları yolda qoymuşuq.

Ətraf məktəb, xəstəxana,
Səs salma, ay yekəxana.
Bu nişan sakitlik istər,
Rahatlıq və dinclik sevər.

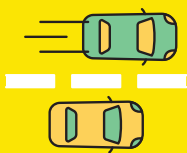

Harda görsən bu nişanı,
Diqqət eylə, yaxşı tanı.
Bil ki, yemək-İçmək boldur,
Qismətiniz yaxşı yoldur.

YOL NİŞANLARINI
KORLAMAYIN!

Ev-məktəb, məktəb-ev
marşrutunu diqqətlə öyrənin
və orada hərəkət qaydalarını
yadda saxlayın.

Buraxılış məlumatı

YOL HƏRƏKƏTİ ƏLİFBASI

Ümumi təhsil müəssisələrinin 1–4-cü sinifləri üçün

TƏDRİS RESURSU

Tərtibçi heyət:

Müəlliflər: **Razim Bayramov**
Cavidan Qasımlı

Buraxılışa məsul	Rafiq Kazımov
Dizayner və səhifələyici	Yeganə Rüstəmov
Üz qabığının dizayneri	Nurlan Nəhmətov
Rəssam	Zəhra Abdullazadə
Redaktor	Gültəkin Cəfərova
Korrektor	Arzu Quluzadə
Texniki redaktor	Sevinc Yusifova
Baş redaktor	Nərgiz Cabbarlı
Texniki direktor	Allahverdi Kərimov
Nəşriyyat direktoru	Sevil İsmayılova

© **Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi**

Müəlliflik hüquqları qorunur. Xüsusi icazə olmadan bu nəşri və yaxud onun hər hansı hissəsini yenidən çap etdirmək, surətini çıxarmaq, elektron informasiya vasitələri ilə yaymaq qanuna ziddir.

Hesab-nəşriyyat həcmi 2,8. Fiziki çap vərəqi 4. Formatı 57x82 ¹/₈.

Kəsimdən sonra ölçüsü: 275x195. Səhifə sayı 32.

Şriftin adı və ölçüsü: məktəb qarnituru 10-12.

Sifariş . Tiraj . Pulsuz. Bakı – 2023

Tədris resursunu hazırlayan:

“Şərq-Qərb” ASC

